

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/16/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322204335
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4322204335.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. C. D. XXXX/X, XXX XX E., proti žalovanému: DPS financial consulting, s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 46 713 930, zastúpeného advoconsulting s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 47 253 428, o určenie neexistencie záložného práva a o určenie nevykonateľnosti záložného práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 16C/83/2022-284 zo dňa 31.01.2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému priznáva voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým výrokom I. rozsudku č. k. 16C/83/2022-284 zo dňa 31.01.2024 žalobu zamietol, II. výrokom zrušil neodkladné opatrenie Okresného súdu Levice č. k. 16C/83/2022-22 zo dňa 06.12.2022. III. výrokom žalovanému voči žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 132 ods. 1, 2, 3, § 137 písm. c), § 335 ods. 1, zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, 9, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 112, § 151a, § 151b ods. 1, 2, 3, 4, § 151e ods. 2, § 151j ods. 2, § 151l ods. 1, 4, § 151 md ods. 1, § 565, zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 1 ods. 3 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“). V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia že záložné právo na LV č. XXX a to rodinný dom, s. č. XXXX na parcele č. 996 a parcely č. 996 s výmerou 306 m², č. 997 s výmerou 26 m² a č. 998 s výmerou 544 m², katastrálne územie E., obec E., katastrálny úrad Levice neexistuje, ďalej určenia, že záložné právo na LV XXX a to rodinný dom, s. č. XXXX na parcele č. 996 a parcely č. 996 – 306 m², č. 997 – 26 m² a č. 998 – 544 m², katastrálne územie E., obec E., katastrálny úrad Levice je nevykonateľné, ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobkyňa odôvodnila svoju žalobu tým, že keďže sa právny predchodca žalovaného domáhal súdnou cestou zaplatenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere a táto žaloba bola zamietnutá v plnom rozsahu, je zrejmé, že žalovaný nemá žiadny titul na plnenie a nie je dôvod na výkon záložného práva, pričom mala tiež za to, že žalovaný nemá ako preukázať pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky podľa § 7 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách. Vzniesla námietku premlčania záložného práva. Žalobkyňa na nariadenom pojednávaní ďalej namietala neplatnosť zosplatenia poskytnutého úveru a na to nadväzujúcu neplatnosť postúpenia pohľadávky argumentujúc, že pôvodný veriteľ nedodrжал § 565

Občianskeho zákonníka, keď nevyhlásil predčasnú splatnosť úveru do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Žalobkyňa mala za to, že veriteľ mal možnosť vyhlásiť úver za predčasne splatný do 21.09.2014, tento tak však učinil až dňa 18.03.2015, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.

3. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa ako dlžník a právny predchodca žalovaného ako veriteľ, uzavreli dňa 01.10.2013 Zmluvu o F. refinanc úvere č. 203/3006/13SU, na základe ktorého bol žalobkyni poskytnutý účelový spotrebný úver zabezpečený záložným právom, predmetom zálohu boli nehnuteľnosti. V zmysle zmluvy bol termín konečnej splatnosti úveru dojednaný na 21.10.2043, predpokladaná doba trvania zmluvy o úvere bola dojednaná na 360 mesiacov. Zmluvné strany dňa 01.10.2013 uzavreli aj Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, ktorou sa zabezpečovala pohľadávka vyplývajúca zo Zmluvy o F. refinanc úvere č. 203/3006/13SU, a to zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXX, vedeného pre katastrálne územie E., okres E., obec E. vo vlastníctve žalobkyne v podiele 1/1, a to pokiaľ ide o rodinný dom so súpisným číslom XXXX postavený na parcele registra „C“ parc. č. 996, a parcely registra „C“ parc. č. 996, parc. č. 997 a parc. č. 998. Súd vo veci uznesením sp. zn.: 16C/83/2022-22 zo dňa 06.12.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby nehnuteľností, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.04.2023 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn.: 12Co/40/2023-102 zo dňa 30.03.2023 a vykonateľnosť dňa 19.12.2022.

4. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že žaloba žalobkyne je nedôvodná. V súvislosti s námietkou žalobkyne o neplatnosti zosplatnenia úveru súd prvej inštancie uviedol, že táto námietka žalobkyne bola nedôvodná. Otázka platnosti predčasného zosplatnenia úveru bola už ako predbežná otázka riešená v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn.: 7Csp/34/2018. Aj keby však nedošlo k platnému zosplatneniu sporného úveru, táto skutočnosť by nemala vplyv na tu prebiehajúce konanie, keď žalobkyňa sa predmetnou žalobou domáhala určenia neexistencie záložného práva a tiež určenia, že záložné právo je nevykonateľné. Neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru by tak mohla mať vplyv len na platnosť postúpenia pohľadávky a teda v konečnom dôsledku na otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v spore, čo by opäť viedlo len k zamietnutiu žaloby žalobkyne, hoci z iných, ako ňou tvrdených dôvodov. Uviedol, že pokiaľ sa teda žalobkyňa úspešne chcela v konaní dovolať neexistencie záložného práva, ktoré bolo zriadené platne, mala v konaní tvrdiť a preukazovať, že nastala niektorá zo skutočností zakotvených v § 151md Občianskeho zákonníka, keď skutočnosť, že žaloba na plnenie zabezpečeného záväzku bola pre premlčanie zamietnutá, zánik záložného práva nespôsobuje. Pri výkone záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe, záložný veriteľ nepotrebuje disponovať „exekučným titulom“ tak, ako je tomu v prípade uspokojenia veriteľa predajom zálohu podľa Exekučného poriadku. Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

5. Súd prvej inštancie mal za to, že najneskôr dňom 10.01.2018 (deň uzavretia Zmluvy o vykonaní dražby č. 012/2018) prišlo k spočívaniu premlčacej doby záložného práva, ktorá spočíva až doposiaľ, nakoľko vo výkone záložného práva po jeho začatí, bránili autoritatívne rozhodnutia súdu o uložení povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva, a to najskôr neodkladné opatrenie Okresného súdu Levice sp. zn.: 12Csp/7/2018, po ktorého zrušení žalovaný riadne pokračoval vo výkone záložného práva, keď prejavil požiadavku ohodnotenia predmetu dražby, avšak následne výkonu záložného práva bránilo neodkladné opatrenie Okresného súdu Levice sp. zn.: 8C/30/2022 a v súčasnosti neodkladné opatrenie Okresného súdu Levice sp. zn.: 16C/83/2022. V zmysle vyššie uvedených skutočností tak dospel k záveru, že sporné záložné právo premlčané nie je, premlčacia doba záložného práva pre rôzne prekážky od 10.01.2018 spočíva, v dôsledku čoho je žaloba žalobkyne aj v tejto časti nedôvodná, a preto žalobu žalobkyne v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol neodkladné opatrenie č. k. 16C/83/2022-22 zo dňa 06.12.2022 zrušil.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému ako strane v konaní úspešnej v celom rozsahu, priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Žalobkyňa podala v zákonnej lehote odvolanie proti I. a III. výroku rozsudku. Svoje odvolanie odôvodnila s poukazom na § 365 ods. 1 písm. e), f), h), 2, 3 CSP. Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec na nové konanie. Namietala, že na pojednávaní doručila súdu prvej inštancie vyjadrenie, ktoré prečítala, nebolo však zapísané do zápisnice. Vo vyjadrení namietala platnosť

vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky právny predchodcom žalovaného a následne tak aj neplatnosť postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalovaného na žalovaného. Mala za to, že sa uvedenými námietkami súd prvej inštancie vôbec nezaoberal. Žalobkyňa namietala tvrdenie súdu prvej inštancie, podľa ktorého právny predchodca žalovaného vyhlásil sporný úver za predčasne splatný k 18.03.2015 a to pre omeškanie splátky splatnej dňa 21.11.2014. Toto tvrdenie podľa jej názoru nie je správne, nakoľko posledná výzva právneho predchodcu žalovaného pred vyhlásením úveru za predčasne splatný bola datovaná ku dňu 15.08.2014, kedy musela byť žalobkyňa s omeškaním so splácaním úveru viac ako tri mesiace, čiže ide o splátky ku dňu 21.05.2014, 21.06.2014 a 21.07.2014. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti mohol právny predchodca žalovaného uplatniť po lehote 15 dní od dátumu 15.08.2014, čiže po dátume 30.08.2014. Žalobkyňa má za to, že mal veriteľ možnosť vyhlásiť úver za predčasne splatný do najbližšej nasledujúcej splátky, čo je podľa úverovej zmluvy k 21.09.2014. Právny predchodca žalovaného však vyhlásil úver za mimoriadne splatný až listom zo dňa 18.03.2015, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, a preto vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je neplatným právny úkonom. Súd prvej inštancie je povinný ex offa skúmať neplatnosť postúpenia pohľadávky a takisto platnosti, či neplatnosti zosplatenia celého úveru. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 1Cdo/147/2017 ako aj na judikatúru krajského a okresného súdu v oblasti neplatnosti postúpenia pohľadávky z dôvodu neplatnosti zosplatenia celej pohľadávky. Žalobkyňa má za to, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalovaného je absolútne neplatným právny úkonom a právny predchodca žalovaného nemohol postúpiť pohľadávku, včítane záložného práva, na žalovaného, a preto nemohlo prejsť záložné právo z pôvodného veriteľa na žalovaného.

8. K odvolaniu sa vyjadril žalovaný a žiadal odvolanie odmietnuť alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať trovy konania v plnom rozsahu. Upozornil na bremeno tvrdenia na strane žalobkyne s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/20/2020. Žalobkyňa podľa jeho názoru nespĺnila svoju procesnú povinnosť keď len stručne bez odôvodnenia v odvolaní namietala, že súd nevykonal navrhované dôkazy a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a preto podľa názoru žalobcu nie je z procesného hľadiska možné vyhovieť jej odvolaniu. Žalobkyňa počas celého konania nepredložila jediný dôkaz, ktorý by súd nevykonal a taktiež ani vo svojom odvolaní neuviedla aký dôkaz navrhovala a súd ho nevykonal. V odvolaní žalobkyne nie je možné nájsť argument, ktorý by poukazoval na skutočnosť, že súd by na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nepoukázala ani na jeden dôkaz, ktorého dôležitosť alebo pravdivosť bola súdom nesprávne vyhodnotená. Žalobkyňa sa vo svojom odvolaní absolútne nedržala merita veci, ale poukázala na tvrdenia, ktoré nemajú ani najmenší vplyv na rozhodnutie vo veci samej. K žalobkyni namietanému nesprávnemu určeniu splátky, pre ktorú prišlo k zosplateniu uviedol, že Okresný súd Levice v konaní sp. zn. 7Csp/34/2018 a Krajský súd v Nitre v konaní sp. zn. 25CoCsp/16/2020 judikovali, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti prišlo pre splátku splatnú dňa 21.11.2014. Rovnako tieto súdy riešili ako prejudiciálnu otázku aj platnosť vyhlásenia mimoriadneho zosplatenia. Žalovaný sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie uvedenom v bode 58. rozsudku. Samotná záložná zmluva zo strany žalobkyne nikdy spochybnená nebola, a preto z jej tvrdení nie je možné vyvodiť neplatnosť zmluvy o záložnom práve, resp. jeho neexistenciu. Žalobkyňa vo svojej žalobe ani v odvolaní neuviedla žiadny dôvod zániku záložného práva v zmysle § 151md ods. 1 OZ. Žalobkyňou prezentované argumenty sú pre daný spor irelevantné, tieto argumenty mohla uviesť v konaní o zaplatení.

9. Žalobkyňa podala vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného kde uviedla, že trvá na svojich doterajších tvrdeniach a poprela všetky vyjadrenia žalovaného. Vzniesla námietku premlčania záložného práva. Mala za to, že rovnako ako pohľadávka sa aj záložné právo premlčuje v objektívnej 3 ročnej premlčacej dobe, nie však skôr ako samotná pohľadávka. Má za to, že ku dňu nasledujúcemu po 21.11.2017, čiže dňa 22.11.2017 došlo k premlčaniu záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne.

10. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa a právny predchodca žalovaného uzavreli dňa 01.10.2013 Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, ktorou sa zabezpečovala pohľadávka vyplývajúca zo Zmluvy o F. refinanc úvere č. 203/3006/13SU. Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 18.11.2020 č. k. 25CoCsp/16/2020-237 potvrdil rozsudok Okresného súdu Levice zo dňa 20.11.2019 č. k. 7Csp/34/2018-165. Okresný súd Levice zamietol žalobu žalobcu (DPS financial consulting, s.r.o.) o zaplatenie 56 909,53 eur s príslušenstvom z titulu nesplateného úveru poskytnutého právnym predchodcom žalobcu žalovanej akceptujúc žalovanou vznesenú námietku premlčania nároku žalobcu. Vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca podaním zo dňa 18.03.2015 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru s tým, že účinnosť vyhlásenia úveru za predčasne splatný nastáva v 10. deň odo dňa doručenia výzvy. Žalovaná prevzala vyhlásenie dňa 23.03.2015 a 10. deň po jej doručení uplynul dňom 02.04.2015 od kedy začala plynúť premlčacia doba. Ďalej uviedol, že ak bol úver vyhlásený za predčasne splatný podaním zo dňa 18.03.2015, veriteľ toto právo mohol uplatniť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, t. j. splátky splatnej dňa 21.11.2014. Za daného stavu tak konštatoval, že premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky začala plynúť odo dňa zročnosti nesplatennej splátky, teda od 22.11.2014 a uplynula dňa 22.11.2017. Dňa 10.01.2018 uzatvoril právny predchodca žalovaného (F. G. D., H.) s Profesionálnou dražobnou spoločnosťou, s.r.o. Zmluvu o vykonaní dražby č. 012/2018. Dňa 12.02.2018 Okresný súd Levice nariadil uznesením o neodkladnom opatrení č. k. 12Csp/7/2018-79 právnemu predchodcovi žalovaného zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyne zapísaných na LV č. XXX katastrálne územie E., obec E. a to rodinný dom na parcele č. 996 a parc. č. 996 s výmerou 306 m², parc. č. 997 s výmerou 26 m² zastavané plochy a nádvoria a parc. č. 998 s výmerou 544 m² záhrady a Profesionálnej dražobnej spoločnosti, s.r.o. zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby, a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Neodkladné opatrenie č. k. 12Csp/7/2018-79 bolo dňa 28.09.2021 zrušené z dôvodu späťvzatia žaloby. Dňa 11.04.2022 2018 Okresný súd Levice nariadil uznesením o neodkladnom opatrení č. k. 8C/30/2022-60 žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva predajom zálohu (predmetných nehnuteľností). Dňa 27.07.2022 uznesením č. k. 8C/30/2022-143 toto neodkladné opatrenie zrušil z dôvodu späťvzatia žaloby žalobkyňou. Okresný súd Levice nariadil uznesením č. k. 16C/83/2022-22 neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Dňa 31.01.2024 Okresný súd Levice rozsudkom č. k. 16C/83/2022-284 žalobu žalobkyne o určenie, že záložné právo na predmetných nehnuteľnostiach neexistuje a je nevykonateľné zamietol, zrušil vyššie uvedené neodkladné opatrenie a žalovanému voči žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov v plnom rozsahu. Proti rozsudku podala odvolanie žalobkyňa.

14. Po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a následne dospel aj k správne právnemu záveru. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, ďalej poukazuje na odôvodnenie jeho rozhodnutia a následne už len uvádza ďalšie dôvody pre podporu správnosti napadnutého rozhodnutia.

15. Podľa § 100 ods. 2 OZ, sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

16. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. Podľa § 151j OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

18. Účelom premlčania je pôsobiť na veriteľa, aby v primeranom čase uplatnil svoje subjektívne právo v zmysle známej rímsko-právnej zásady *vigilantibus iura scripta sunt* a na druhej strane je dôsledkom požiadavky právnej istoty, ktorá sa prejavuje i v tom, aby nepretrvávali nevyjasnené právne vzťahy a neuspokojené práva bez časového obmedzenia po neprimerane dlhú dobu. Námietka premlčania predstavuje spravidla efektívny postup - obrany dlžníka proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe si veriteľ uplatní svoje právo. Záložné právo je majetkovým právom a nepochybne podlieha premlčaniu (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.11.2024, sp. zn. 6Cdo/157/2022). Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať. Jej vznesenie je významné iba vo vzťahu k právu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. Výkon záložného práva je majetkovým právom, ktoré sa nepremlčuje skôr, než zabezpečená pohľadávka (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Záložné právo sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 101 Občianskeho zákonníka). Premlčacia doba plynie odo dňa, kedy sa záložné právo mohlo vykonať po prvý raz.

19. Zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku nevyplýva záver, že premlčaním zabezpečenej pohľadávky dochádza k premlčaniu záložného práva; premlčanie záložného práva ako aj prípadné premlčanie zabezpečenej pohľadávky je preto potrebné posudzovať samostatne. Ustanovenie § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka dovoľuje uskutočniť výkon záložného práva aj v prípade, ak je zabezpečená pohľadávka premlčaná. Rozumie sa tým situácia, kedy je premlčaná pohľadávka (hlavný záväzok), avšak záložné právo premlčané nie je. Takýto postup zákon výslovne aprobuje aj v spotrebiteľských veciach (§ 54a Občianskeho zákonníka). Realizovať výkon záložného práva možno teda aj za situácie, kedy je premlčaná záložným právom zabezpečená pohľadávka, avšak záložné právo, ktoré taktiež podlieha premlčaniu, ešte premlčané nie je.

20. Začiatok plynutia premlčacej doby je odlišne upravený pri premlčaní pohľadávky z úveru a pri premlčaní záložného práva. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z vyššie citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka je zrejmé, že aplikácia tohto ustanovenia má svoje opodstatnenie v prípade poudenia premlčania pohľadávky ako primárneho záväzku - posúdenie premlčania záložného práva v rámci ktorého posúdenia je na mieste aplikácia ustanovenia § 100 ods. 2 a § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka. Čo sa týka samotného premlčania záložného práva, jeho predmetom je premlčanie práva veriteľa na uspokojenie sa z predmetu záložného práva - zálohu. Premlčanie záložného práva je spojené s momentom splatnosti pohľadávky (§ 101 Občianskeho zákonníka), kedy záložný veriteľ môže po prvý krát pristúpiť k uspokojeniu svojho práva (začať s výkonom záložného práva). Právny predchodca žalovaného listom zo dňa 18.03.2014 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru s tým, že účinnosť vyhlásenia úveru za predčasne splatný nastáva 10. deň od dňa doručenia oznámenia o vyhlásení úveru za splatný (vyplývajúci aj z čl. VII. Zmluvy o F. refinanc úvere č. 203/3006/13SU zo dňa 01.10.2013 uzavretej medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalobcu). Z doručky vyplýva, že žalobkyňa prevzala uvedenú listinu dňa 23.03.2015, preto sa stal úver splatným dňa 02.04.2015 a premlčacia doba ako správne stanovil súd prvej inštancie začala plynúť nasledujúci deň, teda 03.04.2015. Preto tvrdenie žalobkyne, že k premlčaniu záložného práva prišlo deň nasledujúci po dni premlčania pohľadávky voči žalovanému nie je správne.

21. Ust. § 112 Občianskeho zákonníka upravuje spočívanie premlčacej doby, ktorého podstata spočíva v tom, že okamihom, keď nastane určitá právna skutočnosť, premlčacia doba prestáva plynúť a po odpadnutí zákonnej prekážky jej plynutia pokračuje v plynutí. Inštitútom spočívania premlčacej doby sa zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha na súde alebo u iného orgánu. Právnym dôvodom spočívania premlčania je uplatnenie práva veriteľom na súde alebo inom príslušnom orgáne. Zákon pre iný príslušný orgán nestanovuje žiadne podmienky. Pre zabezpečenie cieľa, ktorý inštitút spočívania má zabezpečiť, musí ísť o orgán, ktorý je kompetentný uplatnené právo zrealizovať, či už vydaním exekučného titulu, vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu alebo speňažením zálohu na dobrovoľnej dražbe.

22. V nadväznosti na spočívanie premlčacej doby odvolací súd poukazuje na aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej „iným príslušným orgánom,“ v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka je tiež dražobník dobrovoľnej dražby. Počas dražobného konania neplynie doba, v ktorej sa premlčuje záložné právo“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2022 sp. zn. 5Cdo/64/2020 -

Rc 27/2023). Premlčacia doba spočívala odo dňa uzavretia Zmluvy o vykonaní dražby 10.01.2018, následne plynutiu premlčacej doby bránili neodkladné opatrenia vydané Okresným súdom Levice zo dňa 12.02.2018 č. k. 12Csp/7/2018-79, zo dňa 11.04.2022 č. k. 8C/30/2022-60 a zo dňa 06.12.2022 č. k. 16C/83/2022-22.

23. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade je nevyhnutné posúdiť premlčanie záložného práva bez ohľadu na tú skutočnosť, či došlo k premlčaniu pohľadávky s poukazom na § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, preto z tohto dôvodu nebolo nutné posudzovať primárny záväzok (pohľadávku z úveru), keď premlčanie primárneho záväzku nemá vplyv na premlčanie záložného práva.

24. Žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 31.01.2024 doručila súdu prvej inštancie vyjadrenie, ktoré prečítala. Vo vyjadrení namietala platnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky a neplatnosť jej postúpenia na žalovaného. V odvolaní namietla, že toto vyjadrenie nebolo zapísané do zápisnice a súd prvej inštancie sa s ním na pojednávaní vôbec nezaoberal. Uvedená námietka nie je dôvodná. Súd prvej inštancie sa dostatočne s námietkou vysporiadal v bodoch 57. a 58. odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde správne uviedol, že otázka neplatnosti zosplatnenia úveru bola ako predbežná riešená v konaní sp. zn. 7Csp/34/2018. V tomto konaní boli totožní účastníci konania a predmetom konania bolo zaplatenie 56 909,53 eura s príslušenstvom z titulu nesplateného úveru zabezpečeného sporným záložným právom. Taktiež bola v tomto konaní stanovená splátka, pre ktorú sa stal úver predčasne splatným (splátka splatná dňa 22.11.2014). Rozsudok Okresného súdu Levice zo dňa 20.11.2019, č. k. 7Csp/34/2018-165 bol potvrdený právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.11.2020, č. k. 25CoCsp/16/2020-237.

25. Právoplatné súdne rozhodnutie zakladá stav právnej istoty, resp. odstraňuje stav právnej neistoty účastníkov konania, pričom dôsledok právoplatnosti súdneho rozhodnutia znamená, že rozhodnutie sa stáva pre účastníkov zásadne nezmeniteľným a záväzným; takéto rozhodnutie získava vynúiteľnosť a je pre súd v inom konaní tých istých účastníkov záväzný. Právne vzťahy ním vyriešené je možno spochybníť len osobitne kvalifikovaným spôsobom - mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je vonkoncom rozhodujúce (podstatné), či súd v právoplatne skončenom konaní správne alebo nesprávne právne posúdil priznaný nárok (príslušenstvo pohľadávky). Klásť si otázku, či civilný súd v predošlom konaní vec /priznaný nárok/ správne alebo nesprávne právne posúdil, je nielen zbytočné, takáto otázka je úplne nepatričná (nemá byť prečo položená): so zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia je akékoľvek „nové“ právne posudzovanie právoplatného súdneho rozhodnutia v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov vylúčené (nepripustné). Iné riešenie by znamenalo, že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonodarcom. Z toho dôvodu súd prvej inštancie nemohol v tomto konaní posudzovať námietky žalobkyne, ktoré boli ako predbežné otázky už vyriešené v právoplatnom rozhodnutí, ktoré zaviazovalo strany konania. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku správne vysporiadal aj s platnosťou postúpenia pohľadávky, keď uviedol, že neplatnosť postúpenia pohľadávky by viedla iba k opätovnému zamietnutiu žaloby, hoci z iného dôvodu a to pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie.

26. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keď po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a následne dospel aj k správne právne záveru.

27. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému patrí v celom rozsahu náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania. Odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).